

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 208. — ŠTEV. 208.

NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 6, 1922. — SREDA, 6. SEPTEMBRA, 1922.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

NEMŠKI SOCIJALISTI SE NAMERAVAJO ZDRUŽITI

Beda naroda jih je spravila skupaj in na kongresu v Norimberku bo sklenjena sprava med neodvisnimi in večinskimi socijalisti.

Berlin, 5. sept. — Čeprav vlada med narodoma veliko nezadovoljstvo radi vedno naraščajočih cen in življenjskih potrebščin ter so se pojavili vsled tega tudi številni izrazi izgovoril v različnih krajih nemške republike, manjka vendar temu izbruhom, ki so posledica neznoznane lede, vsaka večja notranje-politična važnost. Nemški delavstvo ne misli v splošnem na beljevske eksperimente, kar je nazvidno predvsem iz dejstva, da so večinski in neodvisni socijalisti sedaj ugotovili skupen akcijski program, v katerem se priporoča izločitev socijalistov vseh barv na frankfurtskem kongresu v Norimberku ter sestavo programske komisije, ki naj bi izdelala splošni načrt za akcijo.

V Bremenu se je vršilo pred par meseci veliko zborovanje zastopnikov takozvanih Platt-Deutscher, ki imajo svoje lastno narečje. Tega zborovanja so se udeležili tudi številni Nemci iz Združenih držav, ki so prišli nalašč v Bremen na to zborovanje. Pred par dnevi pa se je vršilo nadaljno tako zborovanje, in sicer z velikim urpehom. Predsednik Ebert je postal brezobzorno, v kateri je rekel, da bo nemška domovina zopet rešena in da bo pripadla v varno prišanišče, če bo ostal narod enoten.

NIKAKO TEKSTILNE STAVKE V CONNECTICUTU.

Oneco, Conn., 5. septembra. — Poročila, ki so prišla danes iz prednjih središč kažejo, da obratujejo vse tekstilne naprave s polno paro, da je 25,000 ljudi zaposlenih in da ni nikjer nobene stavke v tej industriji.

Skoro vse te naprave goni vodna sila ter bodo potrebovale premog le za gorkoto. Dosedaj ni še nikdar manjkalo premoga.

POŽAR JE OGROŽAL JUAREZ.

Juarez, Mehika, 5. septembra. — Požar, ki je ogrožal Juarez in prav posebno trgovski del mesta, je danes pod kontrolo. Večje število manjših poslopij je zgorelo do tal in nadaljna so bila močno poškodovana.

TRIBUT AMERIŠKE LEGIJE



Ko se je pred kratkim mudil v Franciji oddelek članov Ameriške legije, je poseben odbor položil krasen venec na grob neznanega francoskega vojaka.

POMEMBNE BESEDE TAJNIKA DAVISA

Delavski tajnik Davis je rekel, da niso nobene vislice dosti visoke za one, ki skušajo vpriporiti železniške nesreče. — Zavzema se za primerne delavske plače. — Delavci so bili uspešni v svojem boju. — Večja prosperiteta.

Mooseheart, Ill., 4. septembra. — Tekom svojega nagovora ob priliki delavskega praznika je izjavil delavski tajnik Davis, da je v preteklem letu ameriško delo zelo napredovalo. Kljub nezaposlenosti, — je izjavil, — je premagalo ameriško delo vse poskuse, da se zniža plače kot uveljavljene tekmo vojne in s tem je tudi preprečilo vojno krizo. — Delavci, ki so se privadili komfortov življenja kot jih niso poznali prej, — je rekel, — bodo imeli sedaj te udobnosti zagotovljene za bodoče čase.

Obžaloval pa je primere in slučajne nasilja, v zvezi s stavkami ter izjavil, da ni mogoče postaviti dosti visokih vislic za one, ki izvršujejo tako podla dejanja kot je bilo pred kratkim uničenje nekega vlaka pri Gary, Indiana. — Vso silo postave in reda je treba uporabiti, da se iztrebi ta razred ljudi, ki spadajo v temno preteklost s svojim omalovaževanjem lastnine in človeškega življenja, — je izjavil tajnik Davis. — Za te ljudi ni nobenega prostora v sedanji Ameriki.

Oni, ki skušajo pokriti take grozote, so prav tako krivi kot dejanski izvrševalci takih dejanj, — je nadaljeval. — Glede splošnega delavskega položaja v deželi pa je izjavil:

Kljub pritisku velike mase nezaposlenih, kljub vsem naporom par feakcionarnih deloda-

jaleev, ki so se sebično skušali poslužiti zadreg delavskega razreda in naroda kot takega, smo vzdržali povprečno višino plač. Mirno lahko rečem, da je povprečni zaslužek delavca danes približno tak kot je bil pred enim letom in nekateri delavci so dobili celo povišanje plače.

Danes imamo v industriji par moč, ki izjavljajo na vse grlo, da se zavzemajo za visoke plače in da tudi plačujejo visoke mezd. Če pa nekoliko preiščemo to stvar, najdemo, da dobivajo visoke plače le takozvani izvedenci, ki nikdar ne vrše nobenega dejanskega dela. To mi prav nič ne ugaja, kajti taki ljudje kot razred skrbne lahko sami zase. Jaz sem zato, da dobiva človek, ki dela s svojimi rokami, tako plačo, da si bo lahko nekaj prihranil. To pa človek, ki dela, soglasno s Svetim pismom, v potu svojega obraza, mož, ki vihti kladivo ali pa kramp.

Delavski tajnik je izjavil, da bo prineslo vzdržanje sedanjih boljših plač Združenim državam večjo prosperiteto in sicer radi večje skupne sile naroda.

Prišlo pa je do industrialnih spopadov, — in pri tem je imel v mislih stavke premogarjev, železničarjev in tekstilnih delavcev, — ki pomenjajo veliko izgubo, katero bo občutil vsak porazni človek v Ameriki.

En potreben predpogoj obstaja na zapredek in splošno prosperiteto, — je nadaljeval, — in to je industrialni mir. Delodajalci in delavci morajo združiti svoje sile, če hočejo, da bo tozadnja kampanja uspešna. Ameriški ženi bo vedno našel pot, da spravi svojo hišo v red ter da napravi konec uničevalnim industrialnim bojem, ki uničujejo življensko silo ameriškega naroda.

MOČAN VIHAR.

Berlin, 5. sept. — V Naabecku na Bavarskem je odnesel močan vihar strehe vseh hiš. Vas šteje nekako 500 prebivalcev.

VELIKI KOMUNISTIČNI IZGREDI V BERLINU

Trije nadaljni so bili ubiti v berlinskih izgredih. — Policija je streljala v skupino komunistov, ki je skušala rešiti voditelje.

Berlin, 4. sept. — Izgredi, ki so bili posledica komunistične agitacije radi visokih življenjskih stroškov, so zahtevali nadaljne tri žrtve.

V mitvašnico so prevedli trupla enega policista ter dveh izgrednikov. Stiri komunisti so bili danes resno poškodovani, ko so skušali navaliti na neko policijsko postajo. Ljudska množica je zahtevala sproščanje dveh agitatorjev, ki sta bila aretirana včeraj, ko sta pozivljala na direktno akcijo približno 3000 moških in žensk v Spandau, industrialnem mestu v neposredni bližini Berlina.

Ko so šli komunistični demonstrantje včeraj mimo neke prodajalne, ko je lastnik je nosil protizidovski znak, jih je slednji smiselno zmerjal njih voditelje. Komunisti so nato porušili in uničili prodajalno ter pretepli lastnika. Voditelji pa so pozvali ljudi, naj uničijo tudi sosedno lastnino. Nato pa je posegla vmes policija.

Voditelji komunistov se niso hoteli pokoriti policiji ter pozvali svoje pristaje, naj napadejo policijo. Policija je nato aretirala voditelje ter odkorakala z njimi na policijsko postajo, čeprav z velikimi težavami, kajti ljudska množica je sledila, metala steklene in kamene ter vpila: "Proč s policijo!" Policija je nato postopoma svoje sile in ko so stali demonstrantje še bolj predrzni, tudi svoje avtomatične pištole.

Ko je prišel celi sprevid na policijsko postajo, so komunisti slednje obkolili ter pričeli streljati na policiste. Policija je nato najprej ostrela v zrak, a ker je navalila drhal na glavna vrata, je oddala 20 strelcev v množico. Drhal se je umaknila šele potem, ko so prišla ojačenja z druge postaje.

Pri teh bojih je bil en ubit, dočim so bili stiri ranjeni.

Pozneje zvečer je streljala neka skupina komunistov na nekega policista, ki je stal na straži. Policist je padel mrtve na tla. Dejanski morilec policista je pobegnil, a zalotili so ga pozneje v nekem sosednem poslopju. Policisti so ga uklenili ter odvedli na postajo, kjer pa je morala policija zopet odbiti napad ljudske množice, ki je skušala linčati morileca. Na poti na postajo je morilec krvavel in par minut pozneje se je zgrudil na tla ter umrl.

LA FOLLETE BO SKORAJGO TOVO ZMAGAL.

Madison, Wis., 5. septembra. — Sodeč po poročilih, ki so dospela iz 150 vodilnih okrajev, bo najbrže zmagal senator La Follete.

Nominiran bo skoraj gotovo z večino 150.000 glasov. Njegov nasprotnik je Rev. Canfield.

KONFERENCA GLEDE BLIŽNJEGA IZTOKA.

London, Anglija, 5. septembra. List Morning Post izjavlja, da je sprejela angleška vlada predloge Francije, stavljene dne 24. avgusta, ki se tičejo konference glede vprašanj bližnjega izтока. Ta konferenca se bo najbrže vršila v Benetkah.

REDNE IRSKE ČETE SO SE UMAKNILE.

Dublin, Irsko, 5. septembra. — Sile proste irske države so se umaknile iz bližine Lifford in Donegal. To smatrajo številni za znamenje, da bo kmalu sklenjen mir z Ustroom.

GENERALNA STAVKA MALO VERJETNA

Merodajni krogi v Washingtonu so mnenja, da se stavka železničarjev najbrže ne bo razširila na druge panog industrije. — Članstvo American Federation of Labor se posebno ne ogreva za stavko.

Washington, D. C., 5. septembra. — Kabinet se bo pečal danes s stavko uslužbencev v železniških delavnicah. Generalni pravdnik Daugherty je na poti semkaj ter bo poročal kabinetu jutri o položaju v železniški stavki. Splošno se domneva, da bo jutrušnja kabinetna seja ena najvažnejših kar se jih je vršilo izra konca vojne. Vlada je trdno odločena, da hodi naprej po poti, katero si je izbrala. Vsak povratek je izključen. Glasi se celo, da bo vlada najbrže poostila odredbe proti stavkarjem.

Predsednik je bil včeraj v svojem uradu brez ozira na praznik ter se pečal s stavkarskim položajem. Dobil je številna poročila od uradnikov justičnega departmanta glede odredb, katere se je uveljavilo za varstvo življenja in prežetja.

Soglasno s poročili, ki so prišla v Belo hišo, je malo verjetno, da bi vpriporili delavci dežele generalno stavko. Tozadevna poročila so vzbudila veliko zadovoljstvo. Glasi se, da so člani izvrševalnega odsega Ameriške delavske federacije v svojih odgovorih na Gompersa odklonili predlog, tikajoč se generalne stavke. Odgovori teh delavskih voditeljev so bili baje povsem konservativnega značaja. Voditelji so proti generalni stavki, čeprav ne prikrivajo svojih simpatij do stavkajočih uslužbencev v železniških delavnicah. Kljub temu pa računa vlada še vedno z možnostjo generalne stavke ali z možnostjo protovoljnega razširjenja stavke. Odredila je baje že vse potrebno za slučaj, da bi bilo treba poostri odredbe, če bi postal položaj resnejši.

Najbolj važno vprašanje, ki bo danes predloženo kabinetu, se tiče razširjenja začasnega ustavnega povelja, ki je bilo izdano v Chicagu. Če bi zavzel do jutri zjutraj načrt generalne stavke določene oblike, potem je verjetno, da bo vlada sklenila razširiti ustavno povelje na vse unijske uradnike dežele. Če bi se pa ideja generalne stavke razblinila v nič, potem bi ne bilo treba razširiti ustavnega povelja. Vlada je mnenja, da se bo to tudi zgodilo.

V justičnem departmantu imajo prav posebno piko na Gompersa. Vprašanje vladne avtoritete hočejo izvajati tukaj v zveznem glavnem mestu, kjer ima vlada sodišča direktno pod svojo kontrolo. Ker ni tukaj niti državnih sodišč, niti državnih oblasti, bi se lahko uvelo priprosto postopanje, ki bi hitreje dovedlo do zaželenega cilja. Ker stanuje Gompers stalno tukaj, bi ne bilo težko postaviti ga takoj pred sodišče. Če bi ta ali oni delavski voditelj v glavnem mestu z dejanjem ali besedo kršil ustavno povelje, bo justični departament takoj nastopil proti njemu. Agenti justičnega departmanta so dobili naročilo, naj pazijo na govore delavskih voditeljev. Kot se glasi, bodo strogo nadzorovali vsa delavska zborovanja.

SPOMENIK ZA NEPOROČENE
MATERE.

Lille, Francija, 3. septembra. Danes je bil tukaj razkrit spomenik na čast neporočenim materam. Župan mesta je imel ob tej priliki značilen nagovor. Izjavil je, da je v mestu Lille enajst odstotkov nezakonstkih otrok. Strogo je obsojal socijalni sistem, radi katerega se morajo otroci porokiti za grehe svojih staršev. Spomenik predstavlja deklico v belih obleki, ki pritiska na svoja prsa glavico novorojenčka. Pod kipom pa je napis: Kdor med nami je brez napake, naj vrže prvi kamen nanjo.

ZAJETI RUDARJI SO NAJBREŽ SE ŽIVI

Reševalni oddelki so dobili pet signalov iz globine 3600 črevljev po osmih dnevih molka.

Jackson, Cal., 5. septembra. — Celi Jackson je danes razburjen vsled poročila, ki je prišlo na dan včeraj ponoči, da je šest in štiri-deset rudarjev, zaprtih v globini Argonaut zlatega rova že osem dni, konec konca morda še vedno živih. Upanje, ki je že popolnoma izginilo, je bilo oživljenje, ko je prišel neki reševalni oddelk na površje ter objavil, da so čuli reševalci iz globine rova odgovor na razstrelbo, s katerimi so skušali reševalci stopiti v signalni stik s strojnimi zajetimi tovarisi.

Oddali so dva strela ter čakali. Konečno je prišel odgovor iz globine in sicer v obliki petih napol zadušnih pokov.

Mogoče so bile padajoče skale, — so izjavili izvedenci, a mogoče, ki so prišli na površino, so trdili, da ne more nobeno padanje skal povzročiti takih pokov, da bi jih mogli čuti skozi debelo živo skalo.

Ko je prišel ta oddelk na površino, s poročilom o odgovoru na signale, je malo manjkalo, da ni pomorel celi Jackson. Vsi so prihiteli k uhodu v rov, čuli povest ter vrjeli. Vsi, z izjemo Garbarinija, superintendenta rova. On ni mogel vrjeti, da bi bila ta vest resnična, kajti konec bi ne pomenjala nič drugega kot postreene muke za one, ki čakajo.

Izvedenci pri rovu izjavljajo, da bo poteklo najmanj nadaljnjih štiri in dvajset ur, predno bo reševalec mogoče proleti do svojih zajetih tovarisev.

POROČILO O KAJZERJU IZMISLJENO.

Berlin, Nemčija, 4. septembra. Tukaj je bilo objavljeno ugotovilo, katero so podpisali bsi nemški častniki, ki so kdaj obiskali prejšnjega kajzerja, odkar je pobegnil na Holandsko. Ugotovilo se glasi: Newyorsk New York American je objavil dne 16. avgusta članek glede življenja Njegovega Velikanstva cesarja in kralja Viljema II. članek, kateremu so sledili še drugi, vsebuje nešteta obrekovanja najpogostejše vrste. Lažnjivi uvod k tem člankom pravi, da jih je sestavil star častnik, ki je baje opravljal službo komornika več kot osemnajst mesecev. Mi podpisani izjavljamo, da je povest, priobčena v amerškem listu, izmišljotina in laž od pričetka do konca. Ogorčeno zavračamo lažnjivo trditev, da bi se mogel kak prejšnji častnik iz kajzerjeve okolice tako globoko ponižati, da bi objavil take laži.

ROJAKI, NAROČAJTE SE
NA "GLAS NARODA" NAJ-
VEČJI SLOVENSKE DNEV-
NIK V ZDR. DRŽAVAH.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, AVSTRIJI ITALIJI IN ZASE- DENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpošila na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čokovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

300 kron	\$ 1.05	1,000 kron	\$ 3.20
400 kron	\$ 1.40	5,000 kron	\$15.50
500 kron	\$ 1.75	10,000 kron	\$30.00

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpošila na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu. Opatiji in Zadru.

50 lir	\$ 2.75	500 lir	\$ 24.00
100 lir	\$ 5.10	1000 lir	\$47.00
300 lir	\$14.40		

Za pošiljatelj, ki presegajo znesek dvajsetisoč kron ali pa dvatisoč lir dovoljujemo po možnosti še poseben popust.

Vrednost kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano: iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dosepe poslani denar v roke. Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu. Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Slovenic Publishing Company
Cortlandt Street : : New York, N. Y.

NASLEDNIK SENATORJA KNOXA



Na slici vidite senatorja Davida A. Reeda, ki je bil izbran, da dosluži nedokončan termin senatorja Knoxa. Reed se je udeležil svetovne vojne kot ameriški major.

vine svojih ruskih knjig. Rekel strani starega Karlovca, okoli kakega mu, da sem srečal svoj čas na meji Wranglovec, ki je nesel s pošte več novih ruskih knjig, ki jih je dobila njegova četa iz Beograda, kar dar danskega kralja, ki je nekak pokrovitelj njih polka. Veselilo ga je, da iz Beograda prinese ruskih knjig s seboj.

Videl sem, da so med Wranglovci tudi zele pošteni ljudje. Tako smo se, vozili skozi noč, in naš vlak je medtem že prevozil Gorjance in drdral skozi Belo Krajino. Počasi nas je objel spaz in tako smo se bližali Karlovcu.

Od Metlike do Karlovca je samo ena postaja. Ura je nekako pet jutruj. Zunaj je že beli dan. Vlak oddrda najprej v Zagreb, mi pa, ki gremo k morju, bomo utegnili do osmih jutruj premisljati, kako bo prijetno, ko bo dograjena nova železnica skozi Kočevje. Takrat dospemo v nekaj urah iz Ljubljane v Bakar, oziroma na Reko. Seveda bo to šele čez nekaj let. Danes pa moramo delati ovinek čez Karlovec.

Kaj naj storimo? Sedeti v čakalnici in dremati? Bolje bo iti ven na sveži zrak. Pojdimo pogledat Karlovec, dolgo ga že nismo videli.

Karlovec je našel svojega zgodovinarja, kakršnega ima malo katero mesto. To je Lopašić. Karlovec pa ima tudi zgodovino, ki je lepa in zanimiva. Zato je imel zgodovinar mnogo gradiva. Lopašić je bil mož te vrste kakor naš Vrhovec. Takih zgodovinarjev sedaj manjka. S kakim užitek se n. pr. čita Lopašićeva knjiga "Okoli Kupa i Korane". Tu popisuje v lahki besedi zgodovinske kraje in dogodke ob Kolpi in Korani, gradove, razvaline, cerkvice... Saj so vsi ti kraji okoli Karlovca bili središče vojne granice, in prejšnja stoletja so videla tu navale in pohode vojsk. Karlovec je bil nekak steber, ki je imel držati ograjo proti turškim vpadom. Ker nam je znana njegova zgodovina, nas bo zanimalo tem bolj tudi mesto. Gremo torej po cesti mimo hiš, ki se spé v jutranjem spanju, in pridemo do mesta. Takoj opazimo, da je Karlovec chrnil še vse svoje stare utrdbe, ki so danes seve brez pomena, a ne brez zanimivosti, ker nam dobro predstavljajo vojno v starih "dobrih" časih. Tudi sicer je mesto ohranilo stare stavbe, cerkve in druga poslopja, tako da vidimo njegovo zgodovino pred seboj.

Seljakinje iz okolice v lepih belih oblekah in moški v domači noši prinašajo mleko in zelenjavo na trg. Iz neke kavarne se privlači dva precej vinjena gosta, en častnik in en civilist, ki v objemu ločita ravnotežje, da bi prišla srečna domov. Tu in tam vidimo na krčmah napis, da se tam toči "neomejeno" rakija i. dr.

Nehote obstojimo pred fotografsko izložbo, kjer vidimo na slikah mlade zakonske pare v narodnih nošah. Prav zanimivo. Starinski napis nad gostilnamo, ko se je pisalo n. pr. "Gostiona k vinski trti", nas spravi jo nehoti v smeh. Tako prehodimo vse štiri

Milijardarji.

O vprašanju, v kateri državi živi dandanes največ milijardov, razpravlja neki dunajski statistik in zaključuje, da paradiža z največjim številom blažen Avstrija! Med šestimi milijoni prebivalcev je namreč v Avstriji šest tisoč milijonarjev; torej je vsak deseti državljani že kapitalist. Sicer pa pri naglem padanju avstrijske krone milijonarji poganjajo bolj kakor gobe. V tem številu so vsi samo oni milijonarji, ki imajo imovino naloženo v denarju, v avstrijskih bankovih. Posestniki ne premičnih in drugih vrednost niso. V tem slučaju bi namreč število naraslo za več kot petdeset odstotkov. Vse to zveni kakor čudna pravljica, pa je le izraz finančne mrzlice ki trese Avstrijo. Kdor tam premore dobro opravilo in nekaj zlatnine, je milijonar. Med šest tisoč milijonarjev je šest tisoč milijardov, to so tovarnarji, trgovci in večji posestniki. Po večini pa so bili premožnejši trgovci, toliko prebivalci, da so svoje bogastvo založili v tuje in zanesljive vrednote, nakupili realije in tuje valute. Šesto tisoč avstr. milijonarjev ima pa to prednost, da

predpisane prisage jugoslovanskemu kralju "Dalmatinski glasnik" poročila, da so črtani: dr. Pezzolli, dr. Illich, dr. Taceoni in dr. Selem. Oni odvnetiki pa, ki so letos optirali za italijansko podaništvo kot tuji državljani sploh ne morejo v Jugoslaviji izvrševati svojega poklica.

POZOR, DRVARJI!

Ako koga izmed drvarjev veseli delati drva, tu je prilika. Plača \$200 od kladre. Drva meri Fr. Machesnik. — Tony Kacin, B x 547, Iron City, Sheffield Co., Pa.

Rad bi izvedel, kje se nahajajo: JOHN MIHALIC, oženjen, črna iz Podgrada na Primorskem, JAKOB TOMAZIČ in ANTON BUBNIC. Prosim cenjene rojake, ako kateri ve za naslov grad omenjenih, naj mi blagovolijo naznaiti, če sami berejo ta oglaš naj se mi takoj javijo, saj vedó zakaj. — Frank Sigolin, 5603 E. Carry Ave., Cleveland, Ohio (6-8-9) ff

Mi vas bomo naučili brivke obrti in manikiriranja, maraš, da ste broma, da imate na vsaki roki samo tri prste ter ste brez ene ali obeh nofov. Mi poučujemo tudi ženske. Trossokoff International Barber School, 1202 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

ZAKAJ TRPETI?

Revmatične, nevralgične in bolečine v mišicah so hitro odpravljene s primerom uporabo

PAIN-EXPELLERJA
Tvrnila znanka reg. v pat. ur. Zdr. dr. Glejte, da dobite pristnega — ali drugega — več kot 50 let. Zahtevajte SIDRO trnoliško znamko.

Praktični Računar

Priročna žepna knjižica, ki ima vse kar je v kupčiji potrebno, že natančno izračunano, kakor tudi za izračunjenje obresti.

Knjižica je trdo vezana, stane 75c

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt Street : New York

Delnice
Jadranske Banke.

Narastujoče poslovanje Jadranske banke v zvezi z njenim ekspanzivnim delom v vseh panogah gospodarskega življenja v domovini je izkazalo potrebo povečati lastna obratna sredstva zavoda. V izvršitvi sklepa občnega zbora od 27. maja se je sedaj povišalo delniško glavnico od 120 milijonov kron na 240 milijonov kron z izdajo 300.000 delnic po K400 ali Din.100 nominale.

Iz množestvilnih vprašanj naših strank glede nakupa delnic nam je sklenilo da bojo naši izseljenci želeli nabaviti delnice III. izdaje, vsled česar se je rok za podpisovanje v Ameriki podaljšal do 31. oktobra t. l.

Naši izseljenci ki še niso delničarji lahko kupijo delnice pod istimi pogoji kakor nedelničarji v domovini.

Cena za eno delnico je:

(K400 za glavnico in K360 za rezerve) K760.
doštevši 5% obresti od 1. jan. do 31. okt. 1922 : : : : K 31.70
K791.70

Delnice imajo pravico do dividende za l. 1922.

Za leto 1921 dividenda je iznosila 12% to je K48, in je pričakovati za leto 1922 še boljši dohodek.

Za vpis in informacije se obrnite na:

Frank Sakser State Bank
Glavno zastopstvo Jadranske banke.
82 Cortlandt Street New York City

Vladimir Levstik:

VISNJEVA REPATICA.

(Nadaljevanje.)

In kako se mu je mudilo, bedaku; med grofovimi obiskom in večerjo je bil ves čas na lovu za baronico Thurbhauffnova, dokler je ni izteklil ter ji izvalil obljube, da pojde takoj jutri na vse zgodaj poizkusiti svojo srečo. Zgovorjena sta bila že itak teden dni; baronovo avansiranje, z daljšim dopustom vred, je bilo nepreklicno domenično in zapečateno; ekscelencu je imel potemtakem lahko delo. Torpedo je bil izstreljen — in zdaj, komaj par ur po razgovoru z baronico, se je včisto jasno, da "genijalna šahovska poteza" ne pomeni nič drugega kakor nepotreben prirastek osramočenja in poroga. Grof se bo gohotal na vse grlo; to, dan po tem, koje prišla njegova tiralicca policiji pred oči!

Da, tiralicca! Izvod francoskega lista, ki ga je pokazal Skobyll gotovo ni bil edini v vsem mestu; ljudje bodo videli, brali, prelihi storije iz resnice in fantazije — kako naj ostane potem blamaža tajna in javni škandal nemogoč? Ves prestrašen je poslal komisarju pismo ter ga zarotil, naj "misli na to in na vse, na vse!" Sluga se je vrnil z lakoničnim odgovorom, ki je pričal, da se muza Skobyll predstojniku v pest:

"Vaša ekscelencu se vznemirja po nepotrebnem. Kolikor ve policija, prihajajo v naše mesto trije izvodi omenjenega lista. Enega sem spravil v kavarno, preden ga je kdo videl, ostala dva pa sem zaplenil na pošti, k vam gredoč. Neposredna nevarnost grofovega razkrinkanja je odrinjena vsaj za toliko časa, da najdemo pravo taktiko v obvladanje položaja."

Predsednik si je oddehnil, podobno kakor obsojenec, ki je že vedel uro smrti, pa mu naznanijo zdajci, da sme živeti še dva, tri dni, ker je krvnik zadržan.

"Da najdemo pravo taktiko v obvladanje položaja," je ponovil zamisljeno, vrteč komisarjevo pismo med prsti. "Skobyll je vseeno zmogel človek, mož drzne iniciative, ki gleda na vse; Klotilda mu ne seže niti do kolena, dasi zmerom obvladuje položaj. Ravnal bom čisto po njegovih mislih."

Začutil se je varnejšega in ugibal samo, kako bi sporočil baronici Thurbhauffnovi, da je njena kočijava pot odveč; vtem pa se je mahoma udaril po čelu, pogledal se enkrat v tiralicco in vzklilil ves vzradošen:

"Višnjeva repatica! Jutri ob tem času nam pove baronica najzanesljiveje, ali je grof zares te toviran z višnjevo repatico ali ne. Njeno poslanstvo ni samo neškodljivo — naravnost potrebno je v razbistritve zadeve! Sam Bog mi je vdehnil to misel; doktor Skobyll me bo zavidal zanj, in Klotilda bo ponosna na svojega moža. Tako bomo vsaj vedeli, pri čem da smo."

Ves potolažen se je odpravil na kolodvor ter pozdravil žero kot svetovalko in pomočnico v sili; našel jo je milostljivejšo, nego je upal. Izprva ga je res da zaničljivo pomerila ter zamrmrala nekaj o sanatoriju za umobolne, ali takoj nato je priznala sama, da je že spotoma ugibala o grofu prav čudne stvari:

"V krogih, ki jih on imenuje svoje, ne ve živ krst ničesar o njem. Neka dama, s katero sve se spoznali na pogrebu grofice Lofaszye, je sicer baje imela znanca s takim imenom, toda po njenem zatrejevanju je pravi grof Beaupertuis von Kuennigsbruch, ruiniran in življenja naveličan lehkoživec, že mrtev; ubili so ga menda Francozi v Maroku, na begu iz tajske legije, v katero se je bil zapisal... Pravi, da je bil srednje rasti in plavih las; ta pa je velik in črn! Tudi romantična zgodba o njegovem očetu, zaradi katere so ga naši meščani tolikanj obojevali, je bila vsem tuja in nova. Kar praviš ti, mi le potrjuje sumnjo, ki sem jo gojila že zdavnaj. Eh, tvoja možka naivnost!"

"Ako se prav spominjam, draga, si me ti najbolj izpodbujala, kako naj ga vabim in priklenem k sebi," je boječje oporekel stari gospod.

"Na da... bilo! Zdaj

je prepozno iskati krivca; rajši glejmo, kako se izmojamo."

Ekscelencu je menil, da bi vložil prošnjo za vpokojitev "radi starosti in onemoglosti".

"Prav tega ti manjka!" je vzklilnila "višja instanca", — "Prosi Boga, da ostaneš tu, dokler ni blamaža zabrisana. Postavi se in potlači škandal; šele nato se odreci mestu, ki mu nisi kos."

Ekscelencin in komisarjev sklep da spravi tuja z lepim odtod, pa je bil deželen njene velike hvale, in ko je sprog doma še povedal, da misli "s pomočjo Thurbhauffnovke, ki je itak ni škoda, dognati grofovo identiteto", je razprostrla roke in mu podelila vesoljno odvezo. Bila je tako srečna, da je spet pri njem, in tako vesela, da se ni zgodilo nič hujše nesreče!

XXI.

Povzročitelj vse zmede in skrbi se takisto ni počutil najbolje; ako ne drugega, je bil vsaj neznosno nervozen.

"Najhujše, kar se more zgoditi, bi bilo, da me prehitijo," je odločil sam pri sebi. "V tem slučaju se ne bi mogel pasti živ nad polomom, ki ga povzroči razkritje; ali moja skrivnost je, hvala Bogu, v Mahnetovih rokah, in pride na dan, karkoli bi me zadelo. Smučiklas ne uide svoji usodi; tudi brez mene bo promoviral v pričo veselje javnosti za doktorja vsakatero lumparije. — Zaznamovan in izobčen bo moral bežati s pozorišča in poginiti v samotni kakor garjev pes... Ne, ne, vohun Skobyll, ugled morale vaših veljakov se ne da več rešiti, in mene — mene, ki sem doslej še vedno unesel pete tvojim bratcem! — ne dobiš živega v pesti. Tudi na to neprimliko sem pripravljen!"

Skrbno je pregledal browning ki ga je spremljal na vsaki poti, prepračil se, da teče zaklop pravilno, ter nadomestil nabore z novimi; skoraj ljubče je pogladil orožje z očmi in ga položil na nočno omarico.

"Kdo me išče tako zgodaj?" se je okrenil črncu naproti. — "Vrag naj vzame te neetiktne ljudi!"

Zamorčevno lice se je razklalo od uhlja do uhlja v bisernobelem rezanju:

S potovanja p o Jugoslaviji.

Kje se pravzaprav začena orient? To, ali onstran Bospora ali Črnega morja? Neki nemški ali avstrijski minister je rekel, da se začena orient takoj za Dunajem. Jaz bi pa rekel, da se začena že v Karlovcu.

Dolenjski brzovlak, ki vozi ob 11. zvečer iz Ljubljane, je prav prijeten vlak — posebno ker je sedanji vozni red za Dolenjce zelo neroden. Dolenjski brzovlak ni velik in navadno tudi ne posebno poln. Zato potnik lahko udobno sedi in posluša enakomerno pesem železne ceste, ako nima kakih drugih važnejših skrbi in resnejših misli.

V našem vozu so se vozili hrvaški dijaki, ki so se vračali s Triglava. Bili so dobre volje, kljub temu, da so bili utrujeni, saj so v par dneh prehodili pot iz Vrat čez Prag na Triglav in ob sedmerih triglavskih jezerih na Bohinj. Prav lepo je, da mladina iz Zagreba prihaja na naše gore.

Meni nasproti je sedel Wranglovec. Skušal je s kom navezati razgovor v svoji srbsko-rusko-slovenski mešanici. V Rusiji je navada, da se vse vagon seznani, da so potem potniki kakor ena družina. Vsaj v starih časih je bilo tako.

Vozil se je v Beograd. Na obmejni postaji je namreč nekega ruskega vojaka, ki je tam opravljal službo povozil vlak. Nesrečnežev brat je dijak v Beogradu in treba mu je sporočiti žalostno novico. Moj sopotnik je sin ruskega generala, ki živi v Rusiji. Na čuden način se je rešil, da ga boljšo

"Lepa dama čakati spodaj in hoteti takoj govoriti z vašo milost," je oznanil s hudomušno pomembnim glasom. "Lepa dama, zelo ošabna; Hasana gledati preko rame" — pri tem je smešno ponaredil njeno gesto — "in cepetati z nogo."

"Da bi jo tudi! Katera je? Nemara gospodična, ki večkrat prihaja k meni?" Grof je mislil Dorograbačevu.

"Ne tista; druga. Ona biti bolj majhna in drobna; govoriti po francosko, lepo kakor Hasan."

"Hudimana! Tak ptičelj jo, v božjem imenu."

Nenapovedani ženski obisk ga ni mogel iznenaditi po tolikih in tako izvirnih dokazih naklonjenosti s katerimi ga je obsipavalo naše večnozajubljeno damstvo malodane že od prvih hipov njegovega bivanja. Prepričan, da je vsiljivka spet kaka drsljiva in histerična doktorica, ki mu je katerikrat kje razodela, "da so Slovenci barbari narod z odurnim kmetskimi jezikom", in prihaja zdaj po svojo meseno nagrado, se niti ni vrgel v dostojno toaleto. Polugotov, kakor je bil, in s skoraj prizirnim nasmehom na ustnicah je stopil v salon.

Toda varal se je; dama ni bila izmed tistih dveh, treh, na katere se je bil pripravil po bogve kakšnem čudnem stiku idej, marveč baronica Thurbhauffnova. Grof je v prvem hipu zdvojil nad zanesljivostjo svojih slutenj.

"Vi, baronica? Je vzklilnil s privajeno ljubznivostjo, poljubil ji roko in jo posadil tako, da je videl njene rasovite črte v ostru, jasni luči. "Kako dražestno presenečenje."

(Dalje prihodnjič).

Nasilen "komisar".

V mariborskem stanovanjskem uradu se je odigral mučen prizor. V urad je prišel neznanec, ki se je predstavil kot komisar pri obmejni policijski kontroli ter zahteval da se mu takoj nakaže stanovanje. Ker to ni bilo mogoče, se je neznanec razburil tako, da so končno morali poslati po stražnika. Ugotovilo se je, da je hudi mož nameščen kot kancelist pri obmejnem policijskem komisariatu. Proti njemu se je vložila ovažba na državno pravdnštvo.

viki niso ustrelili. Pošto dobiva preko Italije.

Moj Wranglovec je prav živahen in inteligenten dečko: v svetovni vojni je bil ranjen, po revoluciji je stopil v Denikinovo armado — tam so ga ujeli Poljaki, iz Poljske je ušel na Češko, iz Češke je prišel v Jugoslavijo in odtod je šel preko Carigrada nazaj v Rusijo, kjer je stopil v Wranglovo armado. Po krimski katastrofi je prišel zopet v Carigrad, kjer je bil takrat strašen naval beguncev, potem ga je vzela s seboj neka francoska ladja, prišel je v Francijo in iz Francije zopet nazaj v Jugoslavijo, kjer je sedaj pri obmejni straži.

Torej zanimiv sopotnik. Razumeva se zelo dobro. Pravi, da morebiti niti ni res, da so carja in vse njegovo družino ubili. Jaz menim, da je to gola resnica in da bo treba Rusijo vzpostaviti na zdravih demokratičnih temeljih. Nato se razvija najin pogovor v popolnem soglasju. Vidi se mu, da je zelo srečen, da se more razgovarjati o usodi svoje domovine.

Pravi, da je doslej med Sloveni vedno šlial le mnenje, da bodo žele boljševiki v Rusiji pravi red naredili. To ga je bolelo, zato je bil takrat vesel, da sliši tudi drugo mnenje.

Jaz se čudim, da ni slišal tega že prej, saj smo v Sloveniji povsodni tega mnenja, da sedanji ruski red ni najboljši. Moj sopotnik dobro pozna rusko literaturo in pravi, da je to najhujše, da nimajo tam ob meji daloč od sveta in domo

v smeh. Tako prehodimo vse štiri

